

במארס 1933 החלה מנוסה המונית של יהודים מערי בוכארה לפרס ולאפגניסטן. מצבם של הפליטים באפגניסטן היה קשה יותר. השלטון היה אנטי יהודי והפליטים חיו תחת איום של גירוש חזרה לברית המועצות. האפשרות היחידה שעמדה להם היא לקבל סרטיפיקטים ולעלות לארץ ישראל שהייתה תחת המנדט הבריטי. מספר הבורחים מוערך בין 2000 ל-4000. רבים מתו בדרך, חלקם הוחזרו לברית המועצות, הושלכו לכלא. לאחר סבל מתמשך רובם הגיעו לארץ ישראל. יהודי אפגניסטן עזרו ככל יכולתם לפליטים: 1. עזרו להם להיטמע באוכלוסייה המקומית על ידי החלפת הלבוש, חבישת כובע מיוחד וגידול זקן; 2. באמצעות שוחד השיגו לפליטים דרכונים אפגניים ופיזרו אותם בקהילות היהודיות באפגניסטן כדי שלא יתבלטו כזרים. הם הועסקו כמלמדי תינוקות, שחטים וחזנים, בעלי חנויות ורוכלים

ראו: ישראל מישאל, *בין אפגאניסטאן לארץ ישראל*, ערך: בן-ציון יהושע, ירושלים 1981, עמודים 68-72; גיורא פוזיילוב, מבוכארה לירושלים, 1995, עמ' 260-276. יאיר דוידוב, *Davar* מ-16 ביולי 1936. אשורב-שלמה חיים אשורב, *מסמרקנד עד פתח תקוה*, מזיכרונותיו של מעפיל בוכארי, תל-אביב תשל"ז.